

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 25.11.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedoka Andrije Balića

Lovas je napadnut 10.10.1991. granatiranjem sela. Svedok, njegova suruga i ćerka, sa nekoliko komšija, sklonili su se u podrum njegove kuće. Nakon izvesnog vremena čuo je da ga neko po imenu doziva iz dvorišta i kako naređuje da izađu i da će u suprotnom u podrum baciti bombu. Nakon što je pretnja ponovljena, izašli su u dvorište i tu videli naoružane srpske meštane. Oni su mu rekli da na kapiji stavi beli čaršaf. Odveli su ih i zatvorili u kancelariju Zamljoraničke zadruge. Njegovu ženu i ćerku su ubrzo pustili, a on je ostao. Nekoliko dana je bio zatvoren, a onda su ga prinudno angažovali na poslovima u kuhinji, a kasnije u radionici. Dana 17.10.1991. svim muškarcima Hrvatima naredili su da se okupe kod Zamljoradničke zadruge. Nakon pretresa, kada im je oduzet sav novac i vrednije stvari, svi su zatvoreni u dvorište Zadruga. Noć su proveli nepomično sedeći na klupama. Na tremu zadruge bio je postavljen mitraljez. Tokom noći mnogi zatvorenici su tučeni metalnim šipkama, motkama, penredcima, kundacima pušaka i slično. Optuženi Ljuban Devetak se pojavio i rekao da izađu oni koji rade u kuhinji i radionici, a kada su ljudi samonicijativno počeli da izlaze on ih je zaustavio i rekao da će on reći ko može da izađe. Dozvolio da oko 15 njih izađe odatle. Rano ujutru, odveli su neke zatvorenike u kancelariju Zadruga na ispitivanje, među njima bio je Luka Balić. Boška Bođanca uboli su nožem, a Josipu Turkalji je neki vojnika nožem sekao kosu. Postrojili su ih u dve kolone i naredili im je da idu ka izlazu iz sela. U njihovoj pratnji bili su neki vojnici u maskirnim uniformama koje nije video ranije. Boško Bođanac, koji je bio veoma pretučen, rekao je da ne može dalje, nakon čega ga je neki vojnik ubio. Kada su stigli do polja deteline, vojnici su im rekli da se uhvate za ruke i hodaju duž deteline vukući noge levo-desno. Nakon nekog vremena, čuo je da je neko viknuo *mine*, a odmah potom i eksploziju. Vojnici, koji su se nalazili na putu iza njih, počeli su da pucaju u njihovom pravcu. Neko od vojnika rekao im je da ustanu i da se povuku prema putu. Neko vreme proveo je u kanalu pored puta, a onda je, krijući se, otpuzao duž kanala. Celo popodne i večer proveo je u kanalu, a tokom noći je otišao do kuće svog oca gde se sakrio. Sve do iseljenja iz Lovasa 24.11.1991, obavljao je prinudne radove u Zadruzi.

Pitanja zamenika javnog tužioca

Popodne, na dan napada, u hangaru Zemljoradničke zadruge ispitivali su Pava Antolovića. Čuo je njegovo jaukanje i zapomaganje. U noći između 17. i 18.10.1991. u dvorištu Zemljoradničke zadruge ispitivali su i mučili Poljaka Florijana i Ivicu Đaković. Od lica koja su ujutru, 18.10.1991. tukli zatvorenike seća se imena Petronije i nadimka *Bokser*, koji ga je pendrekom udario po glavi. U toku kretanja kolone do minskog polja, zatvorenici su na početku bili u sredini, a vojnici sa strane, a kasnije su zatvorenici bili sa strane, a vojnici u sredini. Na početku kolone bili su vojnici u sivomaslinastim uniformama, a na začelju vojnici u maskirnim uniformama. Optuženi Ljuban Devetak je 18.10, nakon odlaska zatvorenika na minsko polje, naredio da se dvorište Zemljoradničke zadruge očisti od krvi. Meštani Hrvati zatvarani su u zatvorima u podrumu zgrade Mesne zajednice, koja se nalazila u kući Bore Kesara. Optuženi Devetak bio je glavnokomandujući u Lovasu i o svemu je odlučivao. Optuženog Milana

Radojčića i Ljubana Dvetaka viđao je u SMB uniformi, a optuženi Milan Devčić nosio je policijsku uniformu.

Pitanja branilaca optuženih

Ujutru 18.10.1991. optuženi Devetak ispitivao je zatvorenike u prostorijama Zamljoradničke zadruge. Vojnici sa belim oprtačima došli su ujutru 11.10.1991. u Lovas autobusom. Na minskom polju pored njega bili su Josip Luketić i Pavao Šimunović.

Pitanja optuženih

Prilikom odlaska na minsko polje prošli su pored kontrolnog punkta koji je držala JNA. Kad su stigli do minskog polja, neko od vojnika rekao je da su ustaše tu postavile mine i da oni treba da ih pronađu.

Ispitivanje od strane predsednice veća

Prilikom napada na Lovas niko u selu nije pružao oružani otpor. Skoro svi Srbi muškarci, meštani Lovasa, nakon 10.10.1991. nosili su uniforme i oružje. Svi Hrvati su morali da oko ruke nose bele trake. Josip Jovanović, Ivica Vidć, braća Petar i Nikola Badanjak, Luka Balić, Zoran Krizmanić, braća Željko i Drako Pavličić bili su zatvoreni, potom i ubijeni. Seoska katolička crkva zapaljena je na dan napada na Lovas, a nekoliko dana pre toga bila je gađana minobacačima, kada je oštećen krov i jedan deo crkve.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Nakon napada na Lovas, vlast u selu predstavljao je optuženi Ljuban Devetak. Optuženi Milan Devčić bio je komandir policije. Svi ubijeni meštani Hrvati sahranjeni su u masovnoj grobnici na seskom groblju. Meštani Hrvati obavljali su prinudne radove i nisu se smeli kretati kroz selo bez propusnica, koje su im izdavane u policiji.

U pratnji optuženog Ljubana Dvetaka uvek je bio pripadnik paravojne policije Kosta, koji je bio i njegov telohranitelj.

Komentar:

Saslušanje svedoka obavljeno je putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Vukovaru. Suđenje prati 4 člana porodica žrtava.